WILEY

The Scandinavian
Journal of Economics

Något om sparbanker och andra banker

Author(s): Nils Genell and M. B. Hamilton

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Årg. 4 (1902), pp. 270-272

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3437107>

Accessed: 23-06-2016 23:55 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<http://about.jstor.org/terms>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Wiley, *The Scandinavian Journal of Economics* are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

Kortare meddelanden.

Något om sparbanker och andra banker.

Bankdirektören Hamilton har i Ekonomisk Tidskrift under rubriken »Ett olämpligt stadgande i våra sparbankers reglementen» sökt påvisa, att den i de flesta sparbanksreglementen förekommande bestämmelsen, att nedsättning af inlåningsräntan skall kungöras viss tid i förväg, innan den får tillämpas, skulle vara öfverflödig och praktiskt betydelselös såsom skydd för insättarne mot oskäligen räntenedsättning men å andra sidan medföra afsevärda olägenheter i sparbankernas arbete och äfven i andra hänseenden. H. förmenar, att sparbankerna under det senaste året fått pröfva olägenheterna af att icke hafva lika rörlig räntefot som aktiebankerna och de enskilda bankerna, och hoppas, att de med det snaraste skola ur sina reglementen aflägsna de bestämmelser, som stå hindrande härför.

Författaren medgifver, att de klandrade bestämmelserna låta mycket väl försvara sig teoretiskt och ser saken uteslutande praktiskt. Men hans argumentation är ej öfvertygande. Han håller icke isär de olika uppgifter, som sparbankerna och aktiebankerna hafva, och denna sammanblandning är lätt förklarlig därigenom, att privatbankernas inkräktande på sparbankernas verksamhetsområde i verkligheten utplånat den naturliga gränsen mellan helt olika slag af bankverksamhet. Sparbankernas hufvuduppgift är att uppsamla kapitalet i småposter och å de förvaltade medlen betala *högsta möjliga* ränta för att därigenom än vidare locka till ökad sparsamhet. En sparbanksstyrelse med riktig syn på sparbankernas uppgift skulle icke, äfven om ingenting i reglementet funnes stadgadt, låta förleda sig att ögonblickligen sänka inlåningsräntan för att följa privatbankernas räntefluktuationer, så vida sparbankens fond och andra omständigheter

medgåfvo, att räntan till småbesparingarnas båtnad en tid bortåt kunde bibehållas högre. Det är bättre för en sparbank, att taga några tusen kronor mindre i inkomst under året och behålla räntan en half procent högre, låt vara att det ej passar för privatbankernas sparkasseräkningar, som möjligen magra på affären och blifva dessa bankers »kräftsår» under tiden.

Men när privatbankerna genom denna form af rörelse (de må nu kallas sparkasse- eller hushålls- eller privat- eller separat-räkning eller något annat) gifvit sig in på sparbankernas naturliga gebit, så böra de också med jämnmod fördraga de stötestenar, som en för sparbankerna lämpad organisation och arbetsmetod *någon gång* möjligen kan förete på det inkräktade området. Det är ju alldeles naturligt att sparbankerna *bättre än privatbankerna* skola både *kunna* och *vilja* tillgodose insättarnes intresse, då de ej afse att samla någon vinst till aktieägare, och den omständigheten, att privatbankerna *tillfälligtvis* höja inlåningsräntan ovanligt mycket under tider af rådande penningeknapphet, jäfvar i ingen mån detta sparbankernas företråde, ty allmänheten torde redan ha fått den erfarenheten, att den högre räntan i privatbankerna *i längden* blir problematisk. Kronan på verket synes mig privatbankerna ha satt, då de inrätta »hemsparbösse-» eller »hemsparbanks-rörelsen», en rörelseform, som väl under vissa förhållanden och å vissa platser kan få betydelse, men som naturligen borde vara sparbankernas ensak. Den torde ej heller bli någon lysande affär för privatbankerna och kommer kanske att kosta mer än den smakar. Men den är kanske införd af omtanke om arbetarnes besparingar?

Nils Genell
Sparbankstjänsteman.

Redaktionen af Ekonomisk Tidskrift har satt mig i tillfälle att omedelbart bemöta ofvanstående inlägg. Jag kunde visserligen saklöst afstå därifrån, när herr E:s kritik af min artikel knappast består i annat än uttalandet, att han icke finner min argumentation öfvertygande, och herr E. egentligen synes hafva tagit min artikel till anledning att få gifva luft åt sin förtrytelse öfver »privatbankernas inkräktande på sparbankernas verksamhetsområde». Jag vill dock göra ett par anmärkningar.

Jag har ingalunda, såsom man skulle kunna tro af herr E:s artikel, uttalat, att sparbankerna ovillkorligen böra följa privatbankernas räntesatser

utan hänsyn till storleken af sparbankernas för tillfället disponibla medel. Hvad jag förordat är, att sparbankerna skulle befrias från *tvånget* att dröja med sina räntenedsättningar på ett sätt, som de själfva måste finna olämpligt med hänsyn just till en ändamålsenlig placering af sina medel. Och emot hvad herr E. synes vilja göra sannolikt, vågar jag med stöd af egna iakttagelser påstå, att sparbankerna under nu gångna period af fallande räntesatser icke alltid vidtagit de räntenedsättningar, som påkallats af kassabehållningarnas starka tillväxt.

Herr E. förmenar, att sparbankerna »till småbesparingarnas båt-
nad» böra bibehålla en hög räntesats, äfven om däraf skulle följa minskad inkomst för sparbanken. Uttalandet tyder på ett godt hjärta men icke på ett godt omdöme. Ty att sparbankerna för länge fasthålla vid en hög inlåningsränta är väl förmånligt för de mera tillfälliga insättare, hvilka skyndat att vid uppkommande differens mellan sparbankernas och privatbankernas inlåningsräntor öfverflytta sitt kapital till sparbankerna, men blifver icke i längden till »båtnad» för de mera stadigvarande småinsättarna, hvilka förr eller senare få betala kalaset.

Öfver nyttan eller skadan på det hela för landet däraf, att privatbankerna öfvergått till att drifva sparkasserörelse, vill jag icke uttala något omdöme, men säkert är, att när nu detta sker och väl icke står att hindra, sparbankerna, om de, såsom de påstå, uteslutande sträfvat efter det allmänna bästa, böra, när så utan olägenhet kan ske, lämpa sina räntesatser efter privatbankernas. Ty differenser mellan sparbankernas och privatbankernas inlåningsräntor medföra, såsom jag tror mig hafva visat, flera olägenheter, och privatbankerna kunna svårigen rätta sina inlåningsräntor efter sparbankernas. Privatbankernas inlåningsräntor måste bestämmas af utlåningsräntans höjd och beträffande denna äro privatbankerna i hufvudsak bundna af riksbankens diskontosatser. Sparbankerna böra icke ondgöras öfver att hädanefter komma i ett allt mera omedelbart beroende af riksbanken. Att dess inflytande öfver räntefoten ökas torde vara till hela landets bästa.

M. B. Hamilton.